

14 óra korunk muzsikájából

Beszélgetés Vántus István zeneszerzővel

– *Hogyan alakult Szeged és a kortárs zene viszonya az elmúlt évtizedekben?*

– *Vaszy Viktor* zseniális munkásságából kell kiindulnunk ez esetben is, hiszen ő a szegedi operai repertoár kialakításánál rendkívül nagy gondot fordított a huszadik század zenéjére. Nem múlhatott el színházi évad Vaszy idejében kortárs opera nélkül, ami egészen fantasztikus teljesítményt jelentett. Bizonyára sokan emlékeznek még Hindemith: Mathis, a festő című operájának, Egk: Peer Gynt-jének, Prokofjev: Eljegyzés a kolostorban, majd A három narancs szerelmese – utóbbi még a végleges nevét is Szegeden kapta! – című darabjainak, vagy Gottfried von Einem: Danton halála, később Az öreg hölgy látogatása (a Dürrenmatt-mű operaváltozata) című műveinek sikeres és színvonalas bemutatóira – e produkciók a pesti Operaház felé is példa értékűek voltak.

– *Mintha a hatvanas években kedvezőbb lett volna a kortárs művészet helyzete városunkban. Hogyan látja most ezt a korszakot?*

– Szegedre éppen 1960-ban kerültem, s akkor egy mesevárosnak, csodavárosnak láttam. Az ötvenes évek közismert politikája folytán szinte rezervátum lett, s talán éppen ezért alakult ki itt egy egészen különleges, bensőséges kulturális élet. E városnak akkoriban volt egy igen jelentős, értelmes opera- és hangversenylátogató közönsége, melyhez hasonlóval aztán egyetlen vidéki város nem büszkélkedhetett. Ez a közönség lényegében ma is létezik; sajnos, a kortárs művészet egyes folyamatai megszakadtak, gondolok itt például a Vaszy-féle operasorozatra.

– *Éppen egy ilyen meg-megszakadó „folyamatra” kérdeznék most rá: voltak-e, vannak-e Szegeden kortárs zeneszerzők?*

– Századunk első feléből egyetlen nevet említenék: Király-König Péterét, aki a szegedi zenekonzervatórium egykori igazgatója volt, s aki ugyan késő romantikus stílusban, de nagyon fölkészülten komponált – nemrégiben

Országszerte egyedülálló sorozatot tart fenn – immáron 22 éve – a Zeneművészek Szövetsége szegedi csoportja, a szegedi zenekonzervatórium és a szegedi önkormányzat: a tavasz egyik hetének minden napján színvonalas koncertekkel igyekeznek a közönség elé tárni és megkedveltetni saját korunk zenéjét. Az idei sorozat 14 órája kamarakonzertek mellett szimfonikus estet, zeneszerzés-technikai előadást, sőt stílusismereti vizgakoncertet is kínált. A 23. szegedi kortárszenei napokról Vántus István zeneszerzővel, a Szegedi Konzervatórium főiskolai tanárával beszélgettünk.

rendeztünk műveiből emlékestet –, műveit kinyomtatták, még külföldön is bemutatták, egy szóval: túljutott a város határain. Ezután hosszabb szünet következett Vaszy Viktorig, aki magasan kvalifikált zeneszerző is volt – kórusműveit szívesen éneklük, Fúvósötösét épp az elmúlt héten mutattuk be –, ám túlfeszített zeneigazgatói-karmesteri munkássága miatt lényegében csak töredékét írhatta meg, mint amit képes lett volna. Jelenleg négy zeneakadémiai végzettségű zeneszerző van városunkban: *Huszár Lajos* – volt tanítványom –, *Molnár László*, a fiatal *Horváth Barnabás* és *jómagam*.

– *Hadd tegyem hozzá: mind a négyen országosan elismert, sikeres, profi zeneszerzők. Térjünk azonban vissza a pénteken véget ért kortárszenei sorozatra. Kérem, mondja el, hogyan indult el annak idején, majd értékelje röviden az idei hét (7!) rendezvényt!*

– A sorozat gondolata a szegedi zenésztársadalom team-munkája volt, bár a város akkori vezetőinél én kezdeményeztem, hogy komolyan növeljük meg a helyi zenei rendezvények számát, hiszen az itt élő művészek jóformán

nem jutnak feladathoz. Az illetékesek nem utasítottak el, hanem azt javasolták, csináljunk egy felmérést: mire lenne igény muzsikusaink körében. Ez meg is történt, s ennek eredményeként 1970. tavaszára összeállt az első sorozat, melynek címe és tartalma a mai magyar zene hete volt húsz évig; az elmúlt évtől kezdve ezt a kört jelentősen bővítettük századunk már nem élő, illetve még alkotó külföldi mestereinek műveivel. A sorozat különben ebben az évben is zeneszerzői beszélgetéssel kezdődött, s *Kocsár Miklós*-nak, a vendéglőadósnak ezúttal nem csak a közreműködésért jár köszönet, hanem azért a fölmérhetetlen segítségért is, melynek révén a sorozat minden egyes koncertjét fölvette a rádió. Ugyanaznap, hétfőn volt egy nagyzenekari koncert is, *Acél Ervin* vezényletével, ami igazán nagyon jól sikerült. A keddi kamarakonzert jelentette a már fent jelzett „kitekintést”, különleges műsorából most Gyenyiszov művét emelném ki, a szerző az elnyomott (szovjet)-orosz avantgárd kiváló alakja. Újdonság volt a szerda délelőtti stílusismereti vizgakoncert: a konzervatórium főiskolai tagozatán most bontakozik ki ez a stúdium *Huszár Lajos* módszeres irányításával, igen eredményesen. Szerda este mi is hangversennyel adóztunk a méltatlanul mellőzött *Lajtha László*-nak, születése 100. évfordulója alkalmából. Csütörtökön élő és már nem élő magyar szerzők estje volt: *Huszár Lajos*, *Durkó Zsolt*, *Lendvay Kamilló* és *Horváth Barnabás* egy-egy műve mellett *Vaszy Viktor* és *Maros Rudolf* alkotásai is fölhangzottak. Vaszy Fúvósötöse már szóba került, ez az egyik legkiválóbb műve. Horváth Barnabás ötletes brácsaszóló-szvitje – B. P. B. P. – ősbemutató volt. A hetet végül szegedi és a megye más városaiban tanuló zeneiskolások koncertjével zártuk, telt házzal, sikerrel. E koncert egyben a kortárs zene szegedi jövőjének lehetőségeit is mutatta: a zene- és énektanárok még intenzívebb közreműködése elengedhetetlen.

KISS ERNŐ

Countrytalálkozó

Kamionosok a Szikin

Június hatodikán rendezik meg a sziksóstói strandon a II. nemzetközi kamionos countrytalálkozót. Az elsőre tavaly került sor, inkább csak baráti körben, próbaképpen. A próba fényesen sikerült, hiszen a kamionosok számára a legszebb ajándékot egy családi és baráti körben eltöltött vidám délután jelentheti.

A déli tizenkettőkor elhangzó ünnepélyes megnyitó után kezdetét veszi az estig tartó kamion szépségverseny, melyben nem annyira a márkák, hanem a vezető apró ötletei érvényesülnek. A szervezők természetesen gondoltak a csimotákra is, nekik szól a Szegedi Bábszínház produkciója, illetve a szegedi Én ezt tudom vetélkedő győzteseinek műsora.

Az úton (útfélen) nem mindig a legbarátságosabb körülmények között találkozók kamionosok és rendőrök most békés focimeccsen mérhetik össze erejüket a futballragadón. Emellett lesz ügyességi verseny a sofőröknek és kvízvetélkedő az oldalbördáknak. Legvégül a River Band kamionja gördül be – a fiúk ekkor érkeznek vissza országjáró kamionturnéjukról –, hogy egy countrykoncerttel forrósítsák fel, az addigra már remélhetőleg meleg hangulatot.

Új film:

A család gyönyöre

Rendezte: Gyarmathy Livia
Zene: Ennio Morricone

Az idén bemutatott magyar filmek között a legfontosabb témának látszik a rendszerváltozással kapcsolatos reflexiók. Valahogy elragadta ez a téma a rendezőket, *Szabó Istvánt* az *Édes Emma, drága Böbe* című filmben, *Tímár Pétert* a *Csapid le csacsi!*-ban, és A család gyönyörében *Gyarmathy Líviát* is. Természetesen mindhármán más és más aspektusból világítják meg az „esetet”, s talán az utóbbi a legszimpatikusabb.

Ami közös bennük, de főként Gyarmathy filmjére jellemző: a dühös arrogancia és csalódottság, ami abból fakad, hogy a nagytöbbség életében semmiféle egzisztenciális javulás nem következett be, sőt, rosszabb lett a helyzetük. Mert akik idáig fent voltak a „piramis csúcán” – vallják a szereplők –, azok az előző rendszerben már megtanulták a „fent-létet”, csak most más mesékkel végzik a csalást, szinte már gyönyörűséggel. Ez a film abban tér el az előzőktől, és ennyivel jobb is – nem beszélve *Morricone* remek zenéjéről –, hogy nem kínál fel és nem keres didaktikus, olcsó kiutakat; ennyivel több benne művészi igény diktálta szervezőerő.

PODMANICZKY SZILÁRD

Emlékezés a SZAB székházban

A Magyar Nyelvtudományi Társaság Szegedi Csoportja dr. Végh József Mihály halálának 10. évfordulója alkalmából emlékülést tartott tegnap délután a Szegedi Akadémiai Bizottság székházában. Először dr. Békési Imre, a szegedi csoport elnöke emlékezett a fájdalmasan korán elhunyt nyelvészre, majd Végh József egykori tanítványai és kollégái közül tartottak előadást hárman. A felolvasóülés után a kegyelet virágait vitték ki a temetőbe.

Végh József (1939 – 1982)

Végh József 1962-ben szerzett magyar-történelem, majd latin szakos oklevelet a JATE-n. Két évig Tiszaföldváron tanított, majd egykori tanára, Nyíri József hívására 1964-től tanársegédkédként visszatért az egyetemre. 1974-től a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola magyar nyelvi tanszékén dolgozott haláláig. Részt vett a Münchener Kódex kritikai szövegkiadásában, a magyar széppróza és népmesék ritmusát, és Tömörkény István írói kifejezőmódját kutatta. Tíz éve, 1982 májusában hunyt el.

Dugonics-napok

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

1987 óta évente rendezi meg a Dugonics András Általános Iskola a Dugonics-napokat. Bemutatkozik az iskola című programjuk tegnap délután „mutatkozott be” az ifjúsági

házban: diákjaik énekeltek, táncoltak, mesejeleneteket adtak elő, szóval mindent megtettek azért, hogy a rendezvénysorozat hagyomány is maradjon.

Az OKTV döntőin

Szegedi diákok sikerei

Az idei Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen is szép szegedi eredmények születtek: Magyar irodalom. III. díj: *Cziszter Kálmán* IV. o., Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, felkészítő tanára: *dr. Galbács Zoltán*. Történelem. III. díj: *Seláf Levente* III. o., JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium, felkészítő tanára: *dr. Nagy Sándor*, *Farkas Zoltán*. Fizika. II. díj: *Varjú Katalin* IV. o., Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, felkészítő tanára: *Mike János*. Kémia. 5. helyezett: *Jancsó Attila* IV. o., Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, felkészítő tanára: *Prókai Szilvesz-*

ter. 7. helyezett: *Mészáros Attila* III. o., JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium, felkészítő tanára: *Molnár Istvánné dr. Biológia*, I. kategória. 7. helyezett: *Kunstár Andrea* IV. o., Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, felkészítő tanára: *dr. Mustárdy Lászlóné*. II. kategória. III. díj: *Juhász László* IV. o., Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, felkészítő tanára: *Gál Béla*. 9. helyezett: *Bús Gábor* IV. o., Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, felkészítő tanára: *Gál Béla*, 10. helyezett: *Krajcsovicz Zoltán* IV. o., Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, felkészítő tanára:

Gál Béla. Matematika. 5. helyezett *Dani Zsolt* IV. o., Kőrösy József Közgazdasági és Külkereskedelmi Szakközépiskola, felkészítő tanára: *Szalai Éva*. Angol nyelv, II. kategória. 4. helyezett: *Somodi Szilvia* IV. o., JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium, felkészítő tanára: *Tóthné Schulz Hedvig*. Francia nyelv, II. kategória. 5. helyezett: *Ötvös Péter* IV. o., JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium, felkészítő tanára: *dr. Józsa György*. 8. helyezett: *Seláf Levente* IV. o., JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium, felkészítő tanár:

Gyermekek aranylapjával

A májusi Kincskereső

Fekete István Május című hangulatos természetleírásával nyit a Kincskereső új száma. *Balassi Bálint* híres-szép költeménye, az Áldott szép pünkösddnek következik ezután, majd *Lengyel Dénes* történelmi mondája (Vak Bottyán lakomája), amely arról szól, hogyan fogták el portyázó kurucok a császári hadak főparancsnokát. A NEVETŐ IRODALOMÓRA egy Mátyás király-anekdotát mutat be – a király bolondjáról, aki furfangosan bebizonyítja, hogy orvos van legtöbb a világon. *Fecske Csaba* verse a Balaton, *Kerék Imréné* pedig a Sopron környéki táj szépségét idézi fel. *Lázár Ervin* meséje Mamintivel, a kicsi zöld tündérrel ismertet meg bennünket. *Simai Mihály* folytatásokban közölt mulatságos, fantasztikus regényének utolsó két fejezetét olvashatjuk a májusi számban: Nagykovács Haspók, a repülő puli, és olvasás közben megszeretett többi barátunk kalandjai megnyugtató véget érnek, bár a nagy feltaláló mintha aggodalmaskodna kicsit... A legtöbb előfizetést gyűjtött gyerekeknek azt ígérte a szerkesztőség, hogy nevüket, fényképeiket külön aranylapon közli majd – ez az ígért is most teljesül, és néhány gyerekek sikerült „híres emberré” válnia. *Kosztolányi Dezső* klasszikus szépségű verseivel (Fényes koszorú, Tanár az én apám) az édesanyákat és a pedagógusokat köszöntik a szerkesztők. *Vass Mihály* képregénye, a Viking hercegnő a hazájukat védő svéd lányok, asszonyok győzelmével ér véget. Jelentkezik – több gyerekverssel is – az ÍGY ÍRUNK MI, s egy nyíregyházi iskola lapjával is megismerkedhetünk. A levelezési rovat „szívügyekkel” foglalkozik – ehhez társulnak „szakirodalomként” *József Attila*, *Kormos István* és *Radnóti Miklós* versei. A Testvérműzsák rovatban *Ibos Éva* elemzi Velazquez: Udvarhölgyek című képét, melynek színes reprodukciója a hátsó borítón látható. A Kincskereső májusi számát *Würtl Ádám*, *Csala Károly*, *Réber László*, *Gaal Éva* és *Veres László* illusztrálta.

BAKA ISTVÁN

Tehetséges rajzosok

A városi rajztehetség-kutató verseny – 35 iskola 125 tanulója indult – eredményei:

Csendélet, 5–6. oszt.: 1. Nagy Anikó, 1. Gyak. Ált. Isk., tanára: Szolnoki Márta. Csendélet, 7–8. oszt.: 1. Nagy István, Tarján III. Gyak. Isk., tanára: Jankó-Lászlóné és Keresztesi Bettina, 2. Gyak. Ált. Isk., tanára: Maróti Antalné. Alakrajz: 1. Vető Orsolya, Madách Imre Ált. Isk., tanára: Frank Lászlóné. Fejrajz: 1. Kucsora Márta, Fő Fasori Ált. Isk., tanára: Suták Jánosné. Műszakirajz: 1. Karsai Endre, 1. Gyak. Ált. Isk., tanára: Pataj Klára. Szögletes testek rajza: 1. Kiss Balázs, Tisza-parti Ált. Isk., tanára: Máté Eszter.

A SZÖG-ART Stúdió különdíját kapta Kucsora Márta és Nagy István (Tarjánvárosi Ált. Isk.), a Szépművés Céh pedig Tangari Tímeát (Tisza-parti Ált. Isk.) jutalmazta.